

אור עליון

לעילוי נשמת הצדקת שרה ברכה בת שרה בן פורת ז"ל

לעילוי נשמת נפתלי בן שמעה ברזילי, שמואל משה בן אסתר טוטיאן, משה בן שרה בן-פורת, ת.נ.צ.ב.ה.

שנה שביעית | אדר א' תשע"ו, גיליון מס' 76

www.yahadoot.net • mhbp52@etrog.net.il • 054-848 6661

"בגלל הסמארטפון הילדים שלנו פחות אנושיים"

במידה והם לומדים בבית ספר אשר חברים לספסל הלימודים מחזיקים במכשירי הסמארטפון. הרי אתם יודעים מה זה חברים בגיל הזה...

באחת ההרצאות שמסרתי בנושא, שח אחד מהמשתתפים שזכה לחזור בתשובה לפני מספר שנים: "כבוד הרב! אתה יודע למה העברתי את הבן שלי מבית הספר החילוני? עוד באותם הימים שלא הייתי כל כך חזק בדת? כי באחד הימים הבן שלי מגיע מבית הספר, ומספר שראה בכיתה מחשבים סרט תועבה. לאחר בירור קצר התברר, כי ילדים מכיתה ו' הם שהורידו מהאינטרנט למחשבים את הסרטים הללו. הזדעזעתי, פניתי למנהלת. והיא אמרה לי: "מה אתה רוצה, שלא יהיה אינטרנט בבית הספר?". למחרת, כבר הבן שלי עבר לבית ספר דתי. סיפור זה הינו סיפור רך, סיפור לי אב לילד בגן, כי אחד הילדים בגן נחשף לתוכן גרוע מאד באינטרנט, ובא וסיפר לחבריו בגן!!

המסקנה העולה מכל האמור לעיל ומהמצב בשטח, הנה מסקנה חריפה למדי. אמנם, כפי שזה נשמע חריף ככה זה אמיתי: המקום היחיד בו גדלים ילדים בצורה בריאה ונכונה, ושיתוכלו לצפות שילדיכם יצאו משם מחונכים ובריאים בנפשם, זה אך ורק בבית ספר תורני, בו אין דריסת רגל לכל הרעות החולות הנ"ל. ולכן, בדור שלנו, החובה לשים את הילד/ה בבית ספר תורני, זה לא רק בשביל שמירת המסורת והיהדות, אלא בשביל שהילד יצא אדם אנושי...

יודעת מה הם אמרו לה? "הבכי שלו הצחיק אותנו"... אני רואה ושומע דברים כאלה בכל המקומות, מסביון ועד שילה. מספר לי מחנך בכיתה ח' בשילה, ששני ילדים שרפו לילד אחר את היד, והם צוחקים.

"הגבולות מיטשטשים אצל ילד שנמצא כל היום ביוטיוב. הבעיה היא לא רק מה שהוא רואה, הבעיה היא שאין שום תיווך. כשהייתי ילד ידענו שברוס לי זה בסרט. הילדים היום לא בטוחים בזה. **מוסד חינוכי שלא מבין שהוא חייב לתווך את המציאות הזאת הוא מוסד חינוכי לא רלוונטי.** מה זה משנה מה אתה אומר לילד, אם הוא יושב חמש שעות עם הטלפון על הברכיים ושומע מסרים אחרים לגמרי?"

"מחצית מילדי כיתה א' בישראל, נכון לשנה שעברה, כבר מחזיקים סמארטפון ברשותם. **גיל החשיפה הראשונה לאתרי תועבה בישראל הוא תשע. הם רואים תועבה בכמויות, בלי שום תיווך.** אנשים לא מבינים עד כמה בני נוער חיים את חייהם האמיתיים כמו בסרט. פשוט לא מבינים."

הערכה להצלחה אך רק בבתי ספר תורניים

ללא ספק, לאחר קריאת הדברים המועזים הנ"ל, לא תאפשרו בשום פנים ואופן לכם ו/או לילדיכם להחזיק בכלי משחית זה, ובוודאי שגם תסלקו מבתיכם את האינטרנט שאינו מסונן, ולא רק מהפן הדתי של העניין, אבל הנסיון הוכיח, כי עדיין ילדיכם אינם מוגנים ושומרים מכל התועבות הנ"ל,

לנו מאז ימי המערות, של בית וחץ. לבן הנוער היום אין שום אפשרות לעצור, לברוח או להתאזר. הוא כל הזמן באותו מקום טעון. כל הזמן סובלים ממה שמכונה - FOMO Fear of Missing Out. הפחד הזה, שמשהו קורה בלעדך, הוא חרדה מתמדת שבני הנוער מצויים בה. היום כבר אין "שכונה". תראי, כשאת מסתובבת בחוץ אחר הצהריים, מגיל מסוים, פשוט לא רואים ילדים ברחובות. הם בבית, עם הסמארטפון. הנוער הישראלי מוביל בעולם בשעות מסך. מדברים על תשע שעות מסך ביום... לדעתי זה הרבה יותר."

"הם כל הזמן בסיטואציה חברתית, אבל ברשת. אבל התחליף הזה לא מספיק כדי לפתח מיומנות חברתית או אינטליגנציה רגשית. זה נתמך גם מחקרית, רואים ירידה באמפתיה. באוניברסיטת מיישיגן עשו מחקר עצום, שהראה שהסטודנטים של היום אמפתיים ב-40% פחות מהסטודנטים בעשור הקודם ובוזה שלפניו. אם אמפתיה היא בעצם המדד העיקרי לאנושיות, הילדים שלנו פחות אנושיים מאתנו. הם משהו אחר."

"אנחנו רואים יותר ויותר מקרי אלימות קשים. על רובם הציבור לא שומע, כי מדובר בקטינים. **נער פוגע בנער אחר לא כי הוא רע, אלא כי הוא לא מרגיש שהוא פוגע בו. הוא לא יודע שהוא פוגע בו.** אני מרצה בהכשרות של חוקרי נוער במשטרה. דיברתי עם חוקרת הנוער שחקרה את הילדים בני ה-14, שהתעללו במבוגר מוגבל נפשית ופיזית לפני חודשיים. את

תמיר ליאון, אנתרופולוג יישובי, חוקר תרבות צעירה, בן 48, המתגורר בפרדסיה, אומר בראיון לעיתון הארץ (31.12.2015) את הדברים המחרידים הבאים:

"קיימתי אלפי או אולי עשרות אלפי שיחות עם בני נוער. בנוסף לשיחות שלי איתם, אני כמעט כל ערב מרצה בפני הורים. והסיפורים שאני שומע מהם חוזרים על עצמם: הניכור בתוך הבית, הנתק, הילד שמיועד לשרת ביחידה מובחרת, לא עולה בדעתו לעזור לאמא שלו, כשהיא עולה הביתה עם שקיות קניות כבדות. לא סופר את הקושי שלה. זו דוגמה קטנה ובנאלית, אבל היא מלמדת המון. ילדים שמסתגרים בחדרם, כל חייהם במחשב. חלקם, ואני לא חושב שהציבור מודע לזה, כבר הפסיקו ללכת לבית הספר. צומח לנו מול הפנים סוג חדש של בן אדם."

"בן הנוער 'החדש' הוא שטחי, אלים, נכה רגשית, אין לו באמת חברים, או יכולת לקיים קשר רגשי אישי ועמוק עם משפחתו הקרובה. ובניגוד למה שחושבים - הוא גם לא חכם יותר. לאורך כל השנים, תוצאות מבחני וקסלר המודדים אי-קיו היו בעלייה מתמדת. בכל כמה שנים עלה ממוצע האי-קיו בכמה נקודות. בעשור האחרון העלייה נעצרה, ואפילו מתחילים לראות ירידה. **השינוי החל עם כניסת הסמארטפון.**" ["סמארטפון" בתרגום לעברית "טלפון חכם". הטלפון לקח את החכמה שלנו, ואנו נהיינו טיפשים. כמו ה"מחשב" שהוא "מחשב" שיש "הסמארטפון פירק את החלוקה שיש

"מדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה?"

והנה, כלל גדול בדינו, שכל מי שגדול בתורה - רבים לוחמים בו מבית ומחוץ. וכמו שכתב האור החיים הקדוש (דברים כו,ה): "ואת לחצנו. כי כל הנסמך לתורה - רבו לוחציו, ועיני כל אליו ישרו [שין ימנית, מלשון שבירה]". ואכן ראינו במו עינינו, כי הזמנו רבנים רבים וחשובים לשאת דבריהם ב"רשות השידור", ולא נלחמו נגדם. אמנם, כשהתפרסם שיבוא מרן הרב עמאר שליט"א לדרוש, מיד קמו אנשי הסיטרא אחרא ורצו לערוך הפגנה ח"ו נגד מרן. סוף דבר, שבעזרת אנשים חשובים ומיוחדים ביטלו את הדבר, והכל בא על מקומו בשלום.

מרן נלחם בחירוף נפש נגד הרפורמים, ונגד החלטת הממשלה האיומה לתת לרפורמים את הכותל הדרומי. ועליו נאה להמליץ את הפסוק שנאמר על בוני החומה בבית שני: "בְּאַחַת יְדוֹ [ביד אחת] - עָשָׂה בְּמִלְאָכָה, וְאַחַת - מְחַזְקֶת הַשִּׁלְחָ [החורב]". ולא דיברנו על התעניית והתפילות הרבות שמרן עורך למען עם ישראל. ועל המידה הנפלאה, שמרן לא משיב לכל הנלחמים בו מקרב המחנה מאומה, למען השלום.

מרן שליט"א מדבר על ליבו של יהודי הפותח חנותו בשבת

הדת והיהדות בצורה מיוחדת: היות ובזמן האחרון נפתחו חנויות בשבת בעיר הקודש ירושלים, "יורד משה מן ההר אל העם", הרב משה הגיע באחד מימי החול למרכז העיר ירושלים, ונכנס לכל חנות וחנות עם הגלימה שלו, ליטף את ידו של בעל החנות, ודיבר איתו בדרכי נועם ובאמירה נעימה שיפסיק לחלל את השבת, ושמוכח לו שפרנסתו תגדל וכו'. וכדי לחזק את הכשרות בעיר, מרן עורך ביקורי פתע במסעדות ובמפעלי השחיטה. ומאידך,

אנו המומים ומוזעזעים, ומביעים שאט נפש, מול התבטאויות קשות, של עיתונאים זבי חוטם, אשר פערו פיהם נגד מורנו ורבנו, ועטרת ראשנו, מרן הגאון הגדול, הרב שלמה משה עמאר שליט"א, ברדיו המתועב ובקו הנייעס המשוקץ.

מרן שליט"א הינו אחד ומיוחד מבין גדולי הדור שבימינו: מרן בקי בפשט ובקבלה, בעיון עמוק ובסברא ישרה. מורנו הגדול, מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל, היה מתייעץ עמו בהלכה. מה שמעיד כאלף עדים, כי מרן זצ"ל הכיר בגדלותו בתורה, וסמך על שיקול דעתו. כמו כן, מרן שליט"א שומר על חומות

כיצד מברכים על המשת מיני דג?

שאלה: מה מברכים על אכילת גרעיני חיטה חיה, ומה מברכים על גרעיני חיטה תפוחה - שלוה?

תשובה: הכוסס גרעיני חיטה חיה בזמן הזה - אין מברך עליהם כלל. כיון שאין הדרך לאוכלם חיים, ואפילו לא על ידי הדחק, ואין האדם נהנה מאכילתם. (פסקי תשובות סי' רח הערה 58, וע' בערוך השולחן שם סי'). אבל האוכל חיטה תפוחה - שלוה, מברך האדמה. (חזו"ע עמ' קפג).

שאלה: המבשל אחד מחמשת מיני דגן, שהם: חיטה, שעורה, שובלית, שועל, כוסמת, שיפון - מה מברך?

תשובה: אם הגרעינים אינם שלמים ובישולם - ברכתו "מזונות". ולכן על תבשיל של בורגול מברכים מזונות, שהרי בורגול זה חיטה גרוסה ושבורה

לחתיכות קטנות. וכן מברכים "מזונות" על תבשיל גריסים, כיון שמסירים את השכבה העליונה של גרעיני החיטה.

ואם בישל את הגרעינים בשלמותם, כמו שרגילים לבשל בתוך החמין וכיוצא בזה: אם גרעיני החיטה נדבקו זה לזה - מברך "מזונות", ואם הגרגירים עומדים כל אחד בפני עצמו - מברך "האדמה". (הלכה ברורה רח"ט).

שאלה: מה מברכים על דייסא העשויה מאחת מחמשת מיני דגן. כגון, דייסא העשויה מסולת או מפתית שובלית שועל וכדומה?

תשובה: אם הדייסא סמיכה, ונאכלת על ידי לעיסה - ברכתה מזונות. ואם היא דלילה בצורת משקה - ברכתה שהכל. (ש"ע רח"ו).

שאלה: מה מברכים על חטיפים המכילים קמח, כמו ביסלי וכדומה?

תשובה: יש להסתכל במרכיבי המוצר. אם כתוב "קמח" בסתם, הרי שזה קמח חיטה, וברכתו "מזונות". ואפילו אם שמו רק מעט קמח - עדיין ברכתו "מזונות". שכל זמן שנתנית הקמח באה לתת טעם במאכל, אפילו שהקמח מועט - ברכתו מזונות. אבל אם במרכיבי המוצר כתוב "קמח תירס" או "קמח תפוחי אדמה" וכדומה - ברכתו שהכל.

שאלה: מה מברכים על גרנולה?

תשובה: מברכים "בורא פרי האדמה", וגם אם רוב הגרנולה זה מחמשת מיני

דגן, כגון: שיבולת שועל וכדומה, אף על פי כן ברכתו "האדמה". כיון שרק מתפחים או קולים את החמשת מיני דגן, וכבר נתבאר, שעל חיטה תפוחה או קלוייה מברכים האדמה. (בש"ת אור לציון ח"ב מו, מג כתב, שאם מעורב בגרנולה חמשת מיני דגן, יש לברך מזונות, כיון שתחילה מבשלים את הגרנולה באידים, וגם אין הגרעינים בשלמותם. אמנם, בספר פסקי תשובות סי' רח הערה 67 הביא מספר וזאת הברכה בידורים סי' כז, שרוב סוגי הגרנולה אינם עוברים תהליך בישול, ולכן ברכתם האדמה. וישנו רק סוג מסוים, שאינו מצוי כל כך, שמבשלים את גרעיני הגרנולה, ועל זה יש לברך מזונות. ולאחרונה, שמעתי מהרב אופיר שליט"א, ברדיו קול ברמה, שאמר באופן נחרץ, שעל כל סוגי הגרנולה מברכים האדמה. והנראה, שכיום לא מבשלים כלל את הגרנולה, ולכן ברכתו האדמה).

ומצד הדין, א"צ לברך "בורא פרי העץ" על השקדים והצימוקים המעורבים בגרנולה, כיון שהם מיעוט וטפלים לפתית הגרנולה. אך טוב ונכון, לתפוס בתחילה ביד איוה צימוק או שקד, ולברך עליו "בורא פרי העץ", ואחר כך לברך "האדמה" על הגרנולה. (פסקי תשובות שם).

שאלה: מה מברכים על קורנפלקס?

תשובה: אם מעורב בקורנפלקס קמח של אחד מחמשת מיני דגן - ברכתו מזונות. אבל אם מעורב בו קמח תירס וכדומה, כמו "קורנפלקס האלופים" של תלמה (קרטון צהוב) - ברכתו שהכל. (ואם עשוי מגרעיני תירס קלויים מעוכים או מנופחים, בש"ת אור לציון ח"ב סי'

מו סיף מא כתב שברכתו האדמה, ואם נתנו בחלב - ברכתו שהכל. אבל בספר הלכה ברורה סי' רב סכ"ט כתב בשם מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל שברכתו שהכל. ואני לא מכיר סוג כזה של קורנפלקס).

שאלה: מה מברכים על שניצל עם ציפוי העשוי מפתית לחם או קמח?

תשובה: אם הציפוי נועד רק בשביל שהשניצל לא ידבק במחבת - ברכתו "שהכל". אבל אם הציפוי בא לתת טעם - ברכתו "מזונות". ולכן יש לברך "מזונות" על שניצלים עם ציפוי עב, [כפי שמצוי באולמות ובמסעדות]. וקל וחומר שעל שניצל צמחי, העשוי מדג או תירס וכדומה, הנמכרים בחנויות, המצופים בצפוי העשוי מפתית לחם ותבלינים, ששם הציפוי יותר עבה מהמילוי שלו, שברכתו "מזונות", שללא ספק הציפוי נעשה לטעם. (ש"ת אור לציון ח"ב פ"ד ה"ט, הלכה ברורה רח"ב בשם מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל). וכן הדין, בבוטנים המצופים בקמח, הנקראים "קבוקים" או "מאנצ'ס", שברכתם "מזונות". (חזו"ע עמ' רטט).

שאלה: מה מברכים על אורז מבושל? ומה מברכים על פריכיות אורז?

תשובה: תבשיל האורז יוצא מן הכלל, ולמרות שאינו מחמשת מיני דגן יש לברך "מזונות" לפני אכילתו. אמנם, יש לברך "בורא נפשות רבות" לאחר אכילתו. וסימן לדבר "אמן" ראשי תיבות "אורז - מזונות - נפשות". ועל פריכיות אורז או פריכיות תירס מברכים "האדמה". (חזו"ע עמ' קפד).

שהטעות שעשה רבי יוחנן לפי שיטת רבי עקיבא - זה בא מאת ה'. ולכן העניין האישי שלך זה משמיי. כי אמא שלך לא לקחה אותך לטיפול מחמת שמישהי הטעתה אותה, ולא בזדון.

ולגבי השאלה לגבי אדם שהביא על עצמו צרה, "איך אפשר לשמור עדיין על שמחת חיים?". על ידי שהוא ישלים עם העובדה שהוא לא מושלם. שיסתכל על חצי הכוס המלאה. ושיסלח לעצמו שהוא טעה, כי ככה זה בני האדם. ואיך אדם מסתדר עם החטאים שלו, שהוא הביא אותם עליו? הוא מצטער ומתחרט, חוזר בתשובה ומתקן. גם פה שיחזור בתשובה, ויתפלל, וה' יעזור לו שיתוקן העניין.

שאלה: ערבי מחברון נתן לחבר שלי תפוחי אדמה במתנה, ניכר על התפוח"א שהם נקטפו היום (עדיין בוץ טרי עליהם), האם יש בזה איסור ספיחים? והאם הם חייבים בתרומות ומעשרות?

תשובה: אין איסור ספיחים, כי זה נקטף בשנה השמינית (השנה שאחרי השמיטה), וגם אין איסור ספיחים בקרקע של גוי. ולגבי מעשרות: אם הערבי הוא זה ששם את התפוח"א בתוך הקרטון - אין צורך להפריש מהם תרומות ומעשרות. אבל אם היהודי סידר את התפוח"א בקרטון - מפריש מהתפוח"א תרומות ומעשרות. אלא שאינו נותן ללוי את המעשר ראשון, ומשאיר את זה לעצמו. (ש"ע י"ד שלא, ד).

שאלה: לכמה אנשים שסיימו את תפילתם צריך לחכות בחזרת הש"ץ?

תשובה: עדיף להמתין עד שיהיו עשרה (כולל החזן) שסיימו את תפילת הלחש. אבל מצד הדין אפשר לצרף אדם אחד הנמצא באמצע תפילתו. ובשעת הדחק, כגון שהציבור ממחר למלאכתו, אפשר גם לצרף ארבעה שעדיין מתפללים. (ש"ע נה, ו"ב שם ס"ק לב. ילקו"י ח"א עמ' רפז).

שאדם הביא על עצמו, וכמו שכתב בספר מעבר יבוק (קרבן תענית פ"ה, הובא בפסקי תשובות רלא, ג): "החולאים, יש מהם שיתהוו משטות בני אדם, כגון צינים ופחים. וזה דומה להורג את עצמו, שעתיד ליתן את הדין. וכן המחליא עצמו, מפני היותו רודף אחר תאוותיו, ובכלל זה מי שאינו משתדל ברפואה עצמה - בכלל חוטאים יחשב".

נכון, שנחמד יותר להפיל על ה' את הכל, ולא לקחת אחריות על מעשינו, אבל מה לעשות ואין זו האמת. כמו שישנם עצלנים, שלא רוצים לטרוח ולעזור לעצמם בפרנסה או בבריאות, ופוטרים את עצמם בטענות הבל של כביכול ביטחון בה' ו"ה' יעזור".

אבל... ופה יש אבל גדול, ישנם ב' הסתייגויות לכלל הזה:

א. מדובר באדם שלא שמר על עצמו בזהירות הרגילה המתבקשת מבני האדם. כגון, שקפץ לכביש מבלי להסתכל תחילה לצדדים ונדרס. אבל אדם שנהג בזהירות הרגילה, ובכל זאת נחתכה ידו למשל - זה משמיי. נכון, שאם היה נזהר יותר אולי היה יכול למנוע את זה, אבל "לא ניתנה תורה למלאכי השרת", וגם החיים לא ניתנו למלאכים.

ב. מדובר במי לא שמר על עצמו מתוך רשלנות ופשיעה. כלומר, הוא ידע שכך וכך צריך לעשות, והוא התעצל ופשע ולא עשה כן. כמו אדם שיועד שלקרוא בחושך זה מקלקל את העיניים, ובכל זאת קרא בחושך. אבל אדם שלא ידע שזה מזיק, ובטעות הוא ניזוק, אין ספק שה' הכשיל אותו וסימא את עיניו. כפי שאומרת הגמרא (גיטין נ"ב), שרבי עקיבא קרא על רבי יוחנן את הפסוק "משיב חכמים אחור". כלומר, שה' סילק מרבי יוחנן את החכמה. שבמקום שיבקש מהקיסר לעזוב לעת עתה את ארץ ישראל בכלל, הוא רק ביקש "תן לי יבנה וחכמיה". נמצא

שאל את הרב

מאת העורך הרב מנשה בן פורת שליט"א,
מרצה בכיר ליהדות ומוסמך להוראה

שאלות ותשובות מתוך "שאל את הרב"
באתר "יהדות נט", שאלות בהלכה וייעוץ אישי

ניתן לשאול באתר הנ"ל, או במייל
mhbps2@etrog.net.il, או בטלפון 054-8486661.

שאלה: שמעתי באחד השיעורים, שלפעמים אנשים מקלקלים לעצמם, ושזו לא הייתה התוכנית האלוקית. יוצא, שכבר אי אפשר להכניס את הקב"ה בכל מה שקורה אתנו. כי אם הייתי מפעיל את השכל יותר - לא הייתי מפסיד סכום כסף שכזה, ואם הייתי נזהר בחיתוך הסלט - לא הייתי חותך את האצבע, ואם ואם וזה לא נגמר! כי ה' נתן לך שכל, ומצפה ממך שתפעיל אותו! זה מאד מציק לי ומצער אותי. יש לי בעיה מסוימת מאז שאני קטנה. אמרו לאמי שזה יסתדר לבד אז לא טיפלנו בזה. כל הזמן כשקשה לי עם זה, אני אומרת לעצמי שזה משמיי, זה לטובתי וזה רצון ה'. אבל מה להגיד היום? הרי אני אשמה! איך אפשר לשמור עדיין על שמחת חיים?

תשובה: הכלל ששמעת מבואר בתלמוד (כתובות ל, א): "הכל בידי שמים, חוץ מצינים [קורן] פחים [נפילה בבורות]. שנאמר, "צינים פחים בדרך עקש שומר נפשו ירחק מהם. (משלי כב, ה)". כלומר, אדם שלא שמר עצמו מהקור והצטנן, או אדם שלא התבונן על דרכו ונפל, אין זה מאת ה', אלא הוא הביא את הצרה על עצמו, שהיה לו להיזהר. וכוננת חז"ל לכל צרה

לא יאומן! גם "תחיית המתים"

קיבוצינים הפסיקו צרב שירה לאמירת תהילים

יום רביעי, תשע בבוקר. אנו מחוץ לחדרי הניתוח בבית החולים בלינסון. לעומתנו מתרוצצים אחיות ורופאים, התרוצצות המעידה כי המצב לא טוב. בשעת חוסר האונים הזאת לא נותר לאדם אלא להתפלל. "מאין יבוא עזרי, עזרי מעם ה'..." יש מי שמתפלל חרישית, ויש מי שבוכה בקול. יש מי שמתפלל במילותיו - הוא, ויש מי שקורא מתוך הסידור. כעבור כמה ימים התברר לנו, כי לא רק אנחנו, אלא עם ישראל בהמוניו התפלל ומתפלל עמנו. כחודשיים לאחר יום הפציעה היינו בחתונה. ניגשה אלינו אישה בשנות הארבעים לחייה וסיפרה בהתרגשות: "אתם יודעים? בערב שירה של שלוש מאות בני קיבוצים ומושבים חילוניים, הפסיקו את השירה ואמרו פרק תהילים לרפואת אהרון קרוב, ולרפואת כל פצועי עופרת יצוקה". חשבתי בלבי: 'רק בעם ישראל יש חילונים המפסיקים ערב שירה ומתפללים על חייל שאינם מזכירים, ובטוחים שתפילתם נענתה'.

"התחייה העצמות האלה?", "הייתה זה אותו אהרון?", השאלות האלה ילוו אותנו ימים רבים. מגיעות עשרות מאמרים ואלפי תגובות. בקשות לאמירת תהילים, ברכות, עידוד ומה לא. גם חרדים היו שותפים ל"סירוף". ביום חמישי בערב הגיע אדם מבוגר לבוש בגדי חרדים לחדר ההמתנה בטיפול נמרץ. "תגיד לי, במה אני יכול לעזור? האם אתה זקוק לכסף?", ענית לו בשלילה, ואמרתי: "תתפלל".

אדם זה הגיע למחרת בשש בבוקר, ואמר לי כי לא הצליח לישון, וכי התפלל כל הלילה לרפואת אהרון. יום אחד הגיעו שמונה בחורים מיישוב פנוביץ' בבני ברק, ישיבה שהיא סמל לציבור החרדי. הרבנים שלהם מדריכים אותם שלא להתגייס לצבא, אך גם הם מרגישים הזדהות עמוקה, ולא יכולים להמשיך כרגיל בלימודיהם. הם באו להביע הזדהות, ולהתחבר מקרוב לסיפור של "חתן יוצא מחרד".

בשבת בבוקר אומרת לנו בהתרגשות האחות התורנית: "ביקשתי מאהרון שיניד את ראשו אם הוא שומע אותי, והא הניד את ראשו. אני אומרת לכם, הוא שומע ומבין". השמחה לא ידעה

אהרון קרוב היה גיבור מלחמת "עופרת יצוקה", מהשבוע ברכות הגיע לפקד על חייליו, נפצע קשה והוכרז על ידי הרופא הצבאי כמת, בנס הוא חזר לחיים, מאז הוא מותג צבאי ואף הרצה בפני 'פורום מטכ"ל'. באורח תמוה הוציאו החודש מהצבא את הספר 'בלבב פנימה' - הספר שכתב אביו, ובו מתואר כל מה שעבר עליו. ממה הם פוחדים שם למעלה שונאי היהדות? לפניכם מספר קטעים מהספר:

יום שישי לפנות בוקר, כארבע שעות לאחר סיום החתונה, המירס שוב מרעים בקולו. רועי המ"פ אומר: "אהרון, אתה צריך להגיע, נכנסים במוצאי שבת". אז אהרון נוסע לחייליו, ואילו הכלה והמשפחה נשארות בשבת "שבע ברכות" בלי חתן. בלי ספק מציאות מוזרה. אהרון מגיע למקום הכינוס של החיילים. חייליו מקבלים אותו בשרירה ובריקודים: "שמח תשמח רעים..."

יום שלישי, י"ז בטבת, ארבע לפנות בוקר. שבוע וחצי עבר מאז נכנס אהרון עם כוחותינו הקרקעיים לעזה. מתוכננת הלילה פעולה של אהרון וחייליו באל סטריה. באחד הבתים אהרון מפוצץ את דלת החצר, ולאחר מכן עוד דלת כניסה למבנה. הוא עולה כדרך הנלחמים לקומה השנייה בבית: ראשו כלפי מעלה, וקנה רובהו מוכן לכל מחבל שיעמוד מולו. צמוד אליו, גב אל גב, מחפה כלפי מטה, הקשר שלו. על גופו של הקשר עשרות קילוגרמים של חומר נפץ, פתילים רועמים ומאיצים. עוד ארבע מדרגות ופיצוץ אדיר נשמע. לימים יאמר הקשר נחמיה, כי הוא ראה כדור אש ענקי פורץ ועולה מהבית השמימה. מטען רב-עוצמה, שהיה מחובר לתקרה מעל ראשו של אהרון, התפוצץ. התקרה כולה נעלמה כלא הייתה. הקשר הועף לקומה הראשונה. חומרי הנפץ שעל גופו, למרבה החסד התכנסו בתוך עצמם ולא התפוצצו. אהרון ספג את המטען בראשו ובכל צדו השמאלי, פציעתו אנושה.

מסוק של יחידת 669 מפנה את אהרון לבית החולים בלינסון. אנשי הרפואה בשטח ובמסוק אמנם הבינו כי המצב קשה מאוד, אך הם לא ידעו עד כמה. הם לא ידעו על הרסיס הגדול שנכנס למוחו של אהרון, ולא ידעו על המסלול שעשה במוחו. הם גם לא ידעו כי מאות רסיסים חדרו לגופו של אהרון. באחת הפעמים שהגענו למנתח המוח, ד"ר ג'קסון, לביקורת, הוא אמר, כי על פי צילומי הסי-טי הוא חשב שאהרון יישאר צמח, במקרה הטוב. ראש ענף חללים ברבנות הצבאית סיפר, כי אמרו לו להתכונן ללוויה, "כי הסיפור ייגמר בעוד כמה שעות".

אהרון קרוב ביום חתונתו (צילום: תמר מרדכי)

גבול. דרישת שלום כזאת מכוחות החיים של אהרון רוממה את רוחנו. יום לאחר מכן, אהרון כבר לחץ ברפיון בכף יד ימין את כפות ידיהם של בני המשפחה כאשר נתבקש. לא ידענו עדיין אם הוא מזהה אותנו?... יום שלישי, שבוע אחרי הפציעה. אנו יושבים בחדר ההמתנה. עשרות אנשים מעודדים ומתפללים. לפתע צעקה מפלחת את החדר: "הוא פתח עין וסימן לי עם היד", התרגשה אחותנו... בארבעת הימים הבאים ילכו סימני החיים של אהרון ויתעצמו. עין פתוחה, עוד סימני ידיים ועוד תזוזות איברים.

אהרון רואה, מזהה, יודע מה הוא רוצה

שבוע וחצי לאחר הפציעה, יום ראשון אחר הצהריים. אהרון רדום יותר משהיה בימים האחרונים. הוא אף ממעט לתקשר. חום גופו גבוה, ונראה שאינו מגיב לאנטיביוטיקה שהוא מקבל. מומחה לזיהומים מובא מעפולה במונית. ההרגשה קשה מנשוא. במובן מסוים יותר מהימים הראשונים שבהם שכב אהרון כגוש בשר, הרי הוא כבר הראה סימני חיים והנה "אחורה פנה?" דיונים, האם לנתח או להמתין? בסוף מחליטים לנתח. "נפתח את הראש ונראה מה קורה שם", אומר הרופא, כאילו מדובר בפתיחת צינורות מים או חשמל בבית. ביום שלישי בשעה ארבע אחר הצהריים החל הניתוח. לאחר שעה וחצי מופיע המנתח, פניו מחויכות ועייפות. "ברוך השם הכל בסדר". הניתוח עבר בהצלחה.

יום רביעי בבוקר, השבוע השני לפציעה. הבוקר שלאחר הניתוח השני. אהרון מתעורר. הוא פוקח את שתי עיניו לרווחה. עיניים שלא זכינו לראות עד עתה. אהרון שוכב בחדר במחלקת טיפול נמרץ בבית החולים בלינסון. בצידו האחד של החדר שוכן חלון הפונה למסדרון חיצוני. החלון במרחק כחמישה מטרים ממיטת אהרון. משם היו בני המשפחה והחברים מציצים על אהרון. פתאום, אהרון מסמן בתנועת יד לעבר החלון. הוא זיהה את אחיו ואחותו וסימן להם לבוא. הם מציצים סימנו שלא ייכנסו, כי מתירים רק לשניים להיכנס לחדר בבת-אחת. אך הוא, כדרכו הנחושה, סימן להם להיכנס ככל זאת. אהרון רואה, מזהה ויודע מה הוא רוצה.

יום שלישי, שלושה שבועות בדיקת

אהרון קרוב משתחרר מבית החולים (צילום: נאור רהב)

לאחר הפציעה. אהרון עומד לעבור לשיקום בתל השומר. ד"ר ג'קסון מבקש מאהרון: "אתה חייב להסכים שיצלמו אותך ביציאה, כדי שידעו שאסור להתיימשך. אתה הוכחה לכל אם ואב הנלחמים על חיי יקיריהם שהכול יכול להיות". בהנהון ראש העביר לנו אהרון את הסכמתו. ידנו במעילת. ההתרגשות גדולה. זכינו לבילוי יאמן. רק שלושה שבועות אחרי הפציעה האנושה הזאת - אהרון עובר לשיקום. אהרון בכיסא גלגלים, ועדיין צינור הזנדה מחובר דרך פיו. עדיין אין שומעים את קולו. עדיין עיניו אינן איתנו כתמול-ששום. צבא רב של כלי תקשורת עומד ליד. אף לא כלי תקשורת אחד נעדר. אהרון היה בהלם, וכולנו איתנו...

לאהרון קרוב שלושה ילדים

בתל השומר מתחילים לבדוק ביסודיות מהן הפגיעות שיש לאהרון עקב הפגיעה במוחו. מלבד כל הבדיקות הפיזיות, בודקים את הזיכרון. מתברר שאהרון זוכר כמעט הכל. פעמים הוא מתבלבל ולא יודע אם הוא נמצא בבלינסון או בתל השומר. כחודש וחצי לאחר הפציעה, אהרון מצליח להשמיץ מילים ראשונות. הקושי גורם לאהרון למעט בדיבור. "אבא, הכל בסדר", זה מה שהוא אומר לי, ואני מברך: "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה". גם אחרי הניסים שזכינו לראות אצל אהרון היו הרופאים פסימיים לגבי יכולת הדיבור. הרסיסים שחדרו למוחו נכנסו באזור שאחראי על הדיבור וחוללו שם הרס גדול. אהרון חוזר אט-אט לדבר, והדיבור הולך ומשתפר, אך טרם חזר למילואו. עם קשיי הדיבור נתמודד עוד זמן רב. ובזמן הזה ההתקדמות הייתה איטית, אך בלתי פוסקת.

שבוע לאחר המילים הראשונות של אהרון, אנו נוסעים מוקדם בבוקר לטקס סיום מסלול של חייליו של אהרון בבית ליד. זו הפעם הראשונה שאהרון יוצא מבית החולים. הוא עדיין חלש מאוד, ורק לפני זמן מועט החל ללכת בלי כל עזרה, ולפני זמן מועט עוד יותר פתח את פיו... למחרת בעיתונים מכרזות הכתורות: "אף עין לא נותרה יבשה ביום שישי בצהריים, כשאהרון קרוב עלה על מגרש המסדרים... גם מפקד הצנחנים התקשה להסתיר את התרגשותו".

שישה חודשים עברו מאז הפציעה. כבר חודשיים אנו בודקים היכן כדאי לעשות את הניתוח לשחזור האף של אהרון. לאהרון אין אף. המראה היה נורא. אך לאחר זמן אתה מתרגל. הרב פירר מצלצל: "מצאתי את הרופא הטוב ביותר בשביל שיקום האף של אהרון, ד"ר פרידריך מניק מאריונה,

מקום שבעלי השובה עומדים

הדרכה נכונה בסוגיות רגישות, לבעלי תשובה שרוצים להצליח בעבודת ה', ובמיוחד לאלה החושבים שאינם צריכים לקבל הדרכה ל'בעלי תשובה'. מאת הרב דן טיומקין, מראשי ארגון "מענה" - הדרכה וסיוע לבעלי תשובה.
www.maane.info. 02-8080300

בישיבתו ומקשיב לשיעוריו. כאשר נולד לרב מרדכי בנו ה-11, הרב מרדכי לא החסיר כלל מהשיעורים אותם הוא מוסר בישיבה. אורי ראה את ההתמדה המיוחדת של רבו. לימים, לאחר שהתחתן ונולדה לו בתו הראשונה, גם הוא הבחיר לאשתו שאין הוא מתכנן להישאר בבית ולהחסיס מסדרי הישיבה. וכך אורי ישב והתעלה בלימוד, בזמן שאשתו האומללה וחסרת הניסיון, מיררה בבכי בביתה וללא כל תמיכה.

אורי אינו מודע לכך שיש כמה הבדלים בינו לבין רבו: לרב יש בנות גדולות העוזרות בניהול הבית, וגם הם מקבלים עזרה מהסבא והסבתא, השולחות אוכל מבושל ומארחות כמה מהילדים, מה שלא קיים במשפחות בעלי התשובה. כמו כן, בשנות הנישואין הראשונות, גם הרב מרדכי שינס מתניו ועשה את המוטל עליו...

אחת ביקר החפץ חיים את רבו בימי החנוכה, וכאשר הגיע זמן הדלקת נרות, העמיד ר' נחומ'קה פנים כאילו אינו שם לב שהגיעה השעה לקיים את המצווה. חלפו שתיים ושלוש, ועדיין רבו לא הדליק את הנרות, ותמיהתו של החפץ חיים הלכה וגברה. לבסוף נשמעה נקישה על הדלת, ואשתו של הרב נכנסה לבית. מיד השמיע הרב את הברכה והדליק את נרות החנוכה, והסביר לחפץ חיים, שהסיבה לאיחור הייתה, כי ידע שאשתו הייתה נפגעת אילו הייתה רואה שהדליק את הנרות בלעדית, ומאחר ששלום בית קודם, המתין עד שובת.

על כל אחד ואחד מאתנו חובה להבין, שבלי שלום בית - יתר מעלותיו אינן שוות, ואין לו את תורה, ולא חסד, וגם לא ברכה ופרנסה. צריך להבין שבכל דיבור לא סבלני לאישה או כעס עליה, או אם משווה אותה לאישה אחרת (ובמיוחד אם משווה אותה לאמא שלו), בזה הוא גורם לה לחשוב שבעלה לא באמת מכבדה, ואחר כך צריך לעמול קשה מאד כדי לרכוש שוב את האמון שלה בחזרה. חובה עלינו לקיים את חובותינו הבסיסיות, ולא לתת לגיטימציה דתית למידות רעות, כגון: עצלות, גאווה וכדומה. ושלא למנוע את עיקר חיובנו בתאונות של חיקוי מעשה אחרים.

לדוגמא: הרב מרדכי הוא 'מגיד שיעור' בישיבה ידועה וותיקה, ובין יתר עיסוקיו הוא גם מדריך את אורי, בעל תשובה צעיר ומוכשר, הלומד

מצדיק פגיעה באישה בעת שהיא במצוקה וצריכה את בעלה, ומה גם שההשלכות לכך הן, שהיא תרגיש שבעלה לא מכבדה, ובכל פעם שילך להתפלל היא תיזכר בעלבונה.

מריבה בגלל מצווה

תירוצים 'דתיים' אינם יכולים להיות בסיס להתנהגות גסה כלפי האישה, [או כלפי אף אדם אחר בעולם]! מי שמפספס מצווה בגלל אשתו, שיחשוב איך היה נוהג החפץ חיים בכזה אופן. הוא ודאי לא היה נכנס ללחץ ומתחיל מריבה. צריך להפנים יסוד גדול מאד - כמו שפשוט וברור שאסור לגנוב כדי לזכות לקיים מצווה, כך גם אסור לצער, לצעוק ולהונות כדי לקיים מצווה. הניסיון גם מוכיח, שאין בכך שום תועלת. וגם אם יצליח לעשות את המצווה, וברקע קול בכייתה של אשתו, אין ספק שמצווה זו אינה רצויה לפני הקב"ה. וכך כתב הרמב"ם (סוף הלכות חנוכה): היה לפניו אפשרות לקנות או נר שבת או נר חנוכה - נר שבת קודם, משום שלום ביתו. שהרי השם נמחק לעשות שלום בין איש לאשתו. גדול השלום, שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם, שנאמר "דרכי דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום". ע"כ.

המעשה הידוע על רבו של החפץ חיים

נציין את המעשה הידוע על רבו של החפץ חיים, רבי נחומ'קה מהורודנא זצ"ל, כפי שמובא בכמה ספרים: שנה

הערה: המאמר נכתב בלשון זכר ופונה לבעל, אך תוכן הדברים מתאים גם לציבור הנשים.

מובן מאליו, שאין היתר לעבור על איסורים הלכתיים בגלל רצון אשתו. אבל עולם ההלכה משאיר מספיק מרווח בו אין איסור מוחלט, ועל הבעל לשקול או להתייעץ עם תלמיד חכם אמיתי, אם יש היתר להקל באופנים מסוימים למען שלום בית. ובכל מקרה אין למחר להחליט, שכל בקשה היא נגד התורה, אלא יש לשקול היטב אם באמת גדר ההלכה אינו מאפשר התחשבות ברצון אשתו.

לדוגמא: ההנהגה הראויה היא להתפלל בציבור ובבית הכנסת. אבל לפעמים נוצר מצב לחץ לא רגיל, שהאישה צריכה את הבעל בזמן שמתנגש עם תפילת הציבור. כגון: בזמן תפילת מנחה של ערב שבת, או לפני אירועים וכדומה. ודאי שלא ראוי לקבוע כך את הנהגת הבית, אבל אם אכן מגיע מצב כזה, יש לבחון את גדר החיוב של תפילה בציבור. והנה, זה לשון השולחן ערוך (צ"ט): "ישתדל אדם להתפלל בבית הכנסת עם הציבור". עכ"ל. מעלת התפילה בציבור עצומה היא, אבל גם מעלת שלום הבית עצומה, עד שמותר למחוק שם ה' בעבורה. וכל שכן כאן שלא הוגדר חיוב מוחלט להתפלל בציבור, אלא נאמר שיש להשתדל. אם כן במקרים חריגים אלה, יש לבחון ולחשב אם יתבעוהו על כך שלא השתדל מספיק, והאם הדבר

המשך מעמ' 3

מומחה לשיקום הפנים והאף". במכתבו מסביר הרופא את הצורך בסדרה של שלושה עד ארבעה ניתוחים כדי להגיע לתוצאה מצוינת. את הניתוח הראשון לשחזור האף באריזונה עובר אהרון בה' בטבת, יום השנה לחתונה. הניתוח השלישי והאחרון מתקיים בחודש ניסן באותה שנה, ובסיומו לאהרון יש אף ככל האדם.

תשעה חודשים בדיוק אחרי הפציעה. אהרון ואשתו מגיעים אלינו בשעה עשר וחצי בערב. הפעם הביקור לא צפוי. מאור פניו של אהרון אומר משהו, אך לא הבנתי ולא ניחשתי... פתאום אהרון אומר שהם מחכים ללידה... הלב עולה על גדותיו ומבקש להגיע עד כיסא הכבוד ולומר "תודה"... ואז מגיעה הלידה. שעה וחצי מהלידה, ושטף הטלפונים מכלי התקשורת החל במלוא העוצמה. אין ערוץ תקשורת בארץ, בעברית ובאנגלית, אשר לא פנה וביקש לראיין ולדבר על הלידה. למחרת, כל העיתונים מקדישים כחצי עמוד ויותר ללידה. "לידת הניצחון", צהלה כותרת אחת. ומאז ברוך השם כבר יש שלושה עותקים...

סיפורי ישועות

רציתי לעדכן אותך במצב אבי, כי ביקשתי עבורו פעמיים פדיון נפש. ברוך השם ושבח לאל, הוא מרגיש הרבה יותר טוב. רצינו להודות לך על עזרתך המיוחדת. יותר מפעם אחת ראינו ניסים ב"ה בזכות הפדיון. תודה רבה על הכל רבי.

עשיתי פדיון נפש דרככם לבני, שהתקשה במשך שנים רבות למצא את זיווגו. והנה, לאחר חודש מערכת הפדיון, בני מצא את זיווגו. מצורף בזה תרומה בסך 200 ש"ח להצלחת השידוך, עבור הוצאת העלון הנפלא שלכם, אשר אנו נהנים ממנו בצורה בלתי רגילה בכל חודש מחדש.

צלצלו 054-8486661 (לאחר השעה 16:00)

פדיון נפש על פי הקבלה

עם כוונות הרש"ש זצ"ל על ידי רב מקובל מומלץ על ידי כל גדולי הרבנים והמקובלים

לרפואה, לפרנסה, להצלחה, למציאת הזיווג, לזרע של קיימא, לשלום בית, וכו'.

כל כספי הפדיון קודש להוצאת העלון

צלצלו 054-8486661

המקובל האלקי הרב בניהו שמואלי שליט"א, ראש ישיבת המקובלים "נור שלום": "מצוה גדולה מאוד לעזור להם, וזכות הזאת תעמוד לכם בכל העניינים וחיים טובים, אמן".

אנו זקוקים לתרומות רבות! ניתן להפקיד בבנק הדואר, מס' חשבון 8362846, עבור עמותת "אור עליון".

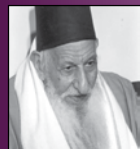
פסיכולוגיה יהודית - פסיכודרמה

כאבת? כועסת? מסתגרת במחשבות על מה שהיה או על מה שלא היה? טיפול מלווה התחדשות לנשים, זוגות וילדים. הפרעות אכילה, התמכרויות, פחדים, טראומה ואובדן.

מטפלת מוסמכת בעלת המלצות רבות
צלצלו: 053-3354470 (תמרה)

בלעדי "אור עליון"! לאחד שנים רבות ניתן לקבל את הקמע הפועל ישועות!

כל התורם יקבל במתנה אחד מהקמעות שונתבו על ידי זקן המקובלים הרב יצחק כדורי זצ"ל:

זקן המקובלים הרב יצחק כדורי

קמע כללי • קמע לרפואת הנפש והגוף • קמע לזיווג • קמע לשלום בית • קמע לזרע של קיימא

צלצלו 054-8486661 (אחרי השעה 15:00)

לעילוי נשמת
רחל מירב בת סיסניה
נלב' ע' י' טבת תשע"ו
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
אברהם מימון ז"ל
בן ר' יצחק ורומיה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
עמית משה
בן דינה
ת.נ.צ.ב.ה.